T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/581
KARAR NO : 2022/638
KARAR TR : 28/11/2022

ÖZET: Davacının davalı kurum bünyesinde 1. hukuk müşaviri olarak çalıştığı dönemde, tarafına ödenen vekalet ücretinin yersiz olduğundan bahisle iadesi için yapılan icra takibi nedeniyle ödemiş olduğu bedelin, istirdatı istemiyle açmış olduğu davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : G. E
Vekili : Av. B. Ş
Davalı : Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. M. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı kurum bünyesinde 1. hukuk müşaviri olarak çalıştığı dönemde, kurumun özel isteği ile genel vekaletname ile kurum avukatı olarak davaları takip ettiğini, bu davalar nedeniyle 2014 yılı avukatlık ücreti olarak tarafına 9.669,70 TL ödeme yapıldığını, 04/05/2018 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrıldığını, yapılan vekalet ücreti ödemesi ile ilgili olarak emekli olduğu tarihe kadar davalı tarafından iade talebi olmadığını, bilahare 9.669,70 TL asıl alacak ve 1.855,99 TL işlemiş faizin tahsili için hakkında Ankara 5. İcra Müdürlüğünün 2018/6013 sayılı dosyasında icra takibi yapıldığını, haciz tehditi nedeniyle ihtirazi kayıtla bu bedelin ödendiğini ileri sürerek, yersiz tahsil edilen 13.195,65 TL'nin istirdatı istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi 11/06/2019 tarihli ve E.2018/396, K.2019/234 sayılı kararı ile, davanın kabulüne karar vermiş, karar davalı tarafından istinaf edilmiştir.

3. **Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesi 09/02/2022 tarihli ve E.2022/11, K.2022/259 sayılı kararı ile**, davalı tarafın istinaf talebinin kabulüne, yargı yolu caiz olmadığından davanınusulden reddine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"...Somut olayda, davacı daha önceden kendisine ödenen ve kurumun yaptığı icra takibi üzerine ihtirazi kayıtla iade etmek zorunda kaldığı ödemenin kendisine hukuk müşaviri olarak değil, vekaletnameli avukat olarak kurum adına takip ettiği davalarda karşı taraftan alınan vekalet ücreti olduğunu ve bu yöndeki yerleşik mevzuat uyarınca ödendiğini iddia ederek cebri icra yoluyla haksız şekilde alınan vekalet ücreti tutarının istirdatını talep etmektedir.

İddianın ileri sürülüş biçimine göre davacının maddi zarara uğramasının nedeni davalı kurumun yapmış olduğu idari eylem ve işlemleridir.

Davalı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğübir kamu kurumu olması nedeniyle eylem ve işlemleri de kamusal nitelikte olup kamu hizmeti kavramı çerçevesindedir. İstemin ileri sürülüş ve olayın gerçekleşme biçimine göre davanın anılan davalıya yöneltilmesinin nedeni de hizmet kusurundan doğan zararın ödetilmesi istemidir.

İdarenin kusura dayanan sorumluluğu, uygulamada "hizmet kusuru" kavramı ile anlatılmaktadır. Hizmet kusurunun üç durumda varlığı hem yargı içtihatları hem de öğreti tarafından kabul edilmiştir. Bu üç durum; hizmetin hiç işlememesi, hizmetin geç işlemesi ve hizmetin kötü işlemesidir.

Buna göre idare kural olarak yürüttüğü kamu hizmeti ile nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup, yukarıda yazılı bulunan İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi gereğince İdari eylem ve

işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar idari yargı yerinde tam yargı davası açabilecektir.

Davacının dava dilekçesindeki iddiasına göre davanın görüm ve çözüm yerinin idari yargı olduğu sonucuna varılmıştır..."

4. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdariYargıda

5. **Ankara 23. İdare Mahkemesi 15/06/2022 tarihli ve E.2022/1290 sayılı kararı ile,** uyuşmazlığın herhangi bir idari işlem veya eylemden kaynaklanmadığını, talebin icra müdürlüğüne yapılan ödemenin istirdatına yönelik olduğunu belirterek, davada adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"...Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nu 2. maddesinin 1. fıkrasında; idari dava türlerinin idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının da sayıldığı, dava konusu alacağın davacının, Ankara 5. İcra Müdürlüğü'nün E.2018/6013 esas sayılı dosyasına kayden açılan ilamlı icra takibine istinaden ihtirazi kayıtla ödediği 13.195,65 TL vekalet ücreti alacağının istirdatına ilişkin olduğu, idare mahkemelerinde dava açılabilmesi için öncelikle davalı idarece tesis edilmiş bir işlem veya eylemin varlığının gerektiği, ancak olayda davacıyı istirdat davası açmaya sevk eden temel unsurun herhangi bir idari işlem veya eylemden kaynaklanmadığı bilakis icra müdürlüğüne ödemiş olduğu bedelin istirdat istemine ilişkin olduğu, bu haliyle idari işlem veya eylemden kaynaklanmayan uyuşmazlığın çözümde Adli Yargı'nın görevli olduğu anlaşılmaktadır."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 50. maddesi şöyledir:

" Daireler tarafından yapılan hesap yargılaması sonucunda; hesap ve işlemlerin yasal düzenlemelere uygunluğuna veya kamu zararının sorumlulardan tazminine hükmedilir. Bu hükümler dışında, gerekli görülen hususların ilgili mercilere bildirilmesine karar verilebilir.

..."

7. Aynı Kanun'un 53. maddesi şöyledir:

"(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur."

8. 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun *"Menfi Tespit ve İstirdat Davaları"* başlıklı 72. maddesi şöyledir:

"...

Borçlu, menfi tesbit davası zımmında tedbir kararı almamış ve borç da ödenmiş olursa, davaya istirdat davası olarak devam edilir.

Takibe itiraz etmemiş veya itirazının kaldırılmış olması yüzünden borçlu olmadığı bir parayı tamamen ödemek mecburiyetinde kalan şahıs, ödediği tarihten itibaren bir sene içinde, umumi hükümler dairesinde mahkemeye başvurarak paranın geriye alınmasını istiyebilir.

Menfi tesbit ve istirdat davaları, takibi yapan icra dairesinin bulunduğu yer mahkemesinde açılabileceği gibi, davalının yerleşim yeri mahkemesinde de açılabilir. Davacı istirdat davasında yalnız paranın verilmesi lazım gelmediğini ispata mecburdur."

9. 2577 sayılıİdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari

mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ınkatılımlarıyla yapılan 28/11/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyası ekinde adli yargı dosyanın sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, davacının davalı kurum bünyesinde 1. hukuk müşaviri olarak çalıştığı dönemde, tarafına ödenen vekalet ücretinin yersiz olduğundan bahisle iadesi için yapılan icra takibi nedeniyle ödemiş olduğu bedelin, istirdatı istemiyle açılmıştır.

13. Dosyanın tetkikinde, davacının davalı kurum bünyesinde 1. hukuk müşaviri olarak çalıştığı, 04/05/2018 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrıldığı, hukuk müşaviri olarak çalıştığı dönemde, tarafına ödenen vekalet ücretinin yersiz olduğundan bahisle Sayıştay 8. Dairesinin 07/03/2016 tarih ve 2014/86 sayılı ilamı ile 9.669,70 TL'nin ödettirilmesine karar verildiği, Sayıştay ilamına konu 9.669,70 TL asıl alacak ve 1.855,99 TL işlemiş faizin tahsili için davacı hakkında Ankara 5. İcra Müdürlüğünün 2018/6013 sayılı dosyasında icra takibi yapıldığı, davacının bu bedeli ödedikten sonra, davalı tarafından tahsil edilen bedelin haksız ve yersiz olduğu, cebri icra tehditi altında ve ihtirazi kayıtla ödediğini ileri sürerek, istirdatı için dava açtığı anlaşılmıştır.

14. Uyuşmazlığa konu dava, idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eylemden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde belirtilen davalardan olmayıp, davalı idarece Sayıştay kararı ve 2004 sayılı Kanun çerçevesinde tahsil edilen bedelin, davacı tarafından istirdatına yönelik olduğundan, davanın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 23. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesinin 09/02/2022 tarihli ve E.2022/11, K.2022/259 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 23. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesinin 09/02/2022 tarihli ve E.2022/11, K.2022/259 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/11/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal